

Самостійна робота № 3 (2год), ЗМ1,Т8

Тема заняття: *Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст..*

Мета заняття навчальна: *ознайомити студентів з соціально-економічним, політичним життям України в складі Російської та Австрійської імперій;*

виховна: *виховувати у студентів взаєморозуміння між народами на основі особистого усвідомлення досвіду історії;*

пізнавальна: *формувати уявлення про діяльність громадських організацій які діяли в той час на території України;*

розвиваюча: *розвивати вміння аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;*

міжпредметні зв'язки: *всесвітня історія, географія;*

вид контролю: *усне опитування;*

завдання: *підготувати реферати;*

Література: *Л.2(д) ст..218-257; Л.4(о) ст..256-324.*

Контрольні запитання:

1.Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав.

2.Селянські повстання У.Кармелюк.

3.Діяльність декабристів в Україні.

4.Кирило-Мефодіївське братство. Т.Г.Шевченко.

5.Реформи Марії-Терези, Йосифа II.

6. «Руська трійця». Буржуазна революція 1848 року. Скасування кріпосного права. Головна Руська Рада.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Основні поняття: *братство, декабристи, революція.*

Вивчаючи цю тему, студенти повинні уяснити, що перша половина XIX ст.. займає особливе місце в історії України. В соціально-економічному відношенні це був період крайнього загострення суперечностей між виробничими силами, що невпинно розвивалися і феодально-кріпосницькою системою, яка гальмувала поступальний розвиток капіталізму на українських землях. Монархічні режими царської Росії та габсбурзької Австро-Угорщини постійно вдосконалювали механізм колоніального

режиму в Україні і були головними натхненниками посилення соціального та національного гноблення її народу. В політичному та культурному відношенні в цей час відкрилися нові можливості для розгортання масового руху трудящих за національне відродження.

Приступаючи до розгляду теми, студенти повинні зосередити свою увагу на проведенні урядами Росії та Австро-Угорщини нового адміністративного поділу.

Лівобережжя, Слобожанщина, Правобережжя та Південь входили до складу Російської імперії, які ділилися на 9 губерній, які входили до 3-х генерал-губернаторств.

Решта українських земель – Сх. Галичина, Північна Буковина та Закарпаття належали Австро-Угорщині.

Як в Росії, так і в Австро-Угорщині у першій половині XIX ст.. реакційна політика урядів створювала сприятливі умови для посилення соціального гноблення трудящих України і, перш за все, селянства, вони захищали інтереси українських і польських поміщиків. Панщина досягла 4-6 днів на тиждень, а то й у неділю. Селяни мусили виконувати різноманітні повинності, платити різні грошові й натуральні оброки.

Однак слід відзначити, що в першій половині XIX ст.. спостерігалось формування нових капіталістичних відносин: розвиваються товарно-грошові відносини, поширюється товаризація господарства, руйнується його натуральний характер, зростає капіталістична і занепадає поміщицька промисловість, поглиблюється розшарування селянства, ширше застосовується вільнонаймана праця та машини, складаються нові класи – наймані робітники і буржуазія, формується загальнодержавний ринок.

Соціально-політичний рух трудящих України у першій половині XIX ст.. віддзеркалювався в багатьох формах і проявах.

Таким чином, у першій половині XIX ст.. в Україні відбувався активний процес розкладу і кризи феодально-кріпосницького ладу, і в його надрах стали формуватися капіталістичні відносини. Уряди Росії і Австро-Угорщини посилювали соціальне та національне гноблення українського народу, нещадно придушували його визвольну боротьбу.

Питання, які винесені на співбесіду:

1. Дати характеристику нового адміністративного поділу України в першій половині XIX?

2. Розкрийте діяльність декабристів в Україні, охарактеризуйте його особливості?

3. В чому особливість діяльності Кирило-Мефодіївського товариства?
4. Схарактеризуйте характер і форми антикріпосницьких виступів народних мас?
5. Який вплив на розвиток руху за національне відродження на західноукраїнських землях справила «Руська трійця»?
6. Що свідчило про кризу феодально-кріпосницької системи та формування капіталістичних відносин в Україні в першій половині XIX ст.?

Темати рефератів:

1. Реформи Марії-Терези.
2. Проблеми національного відродження українського народу у творах Т.Г.Шевченка.